

GYÓGYSZERÉSZETTÖRTÉNETI KÖZLEMÉNYEK

Gyógyszerészet 39. 705. 1995.

Prof. dr. Kurt Ganzinger 1913–1994

Dr. Zalai Károly

A gyógyszerészeti tudománytörténet európai viszonylatban is, a korszak egyik legelismertebb és legkiemelkedőbb személyét veszítette el *dr. Kurt Ganzinger* professzor 1994. november 29-én bekövetkezett halálával. Súlyos betegsége és lassú elmúlása minket magyarokat is mélyen érintett, mert több évtizedre visszanyúló kollegiális és baráti kapcsolat kötötte őt a tudományterület magyar művelőjéhez. Mint nemzetközi szinten is tevékenykedő történész tanácsaival és segítségnyújtással mindig támogatta a magyar kutatókat.

Kurt Ganzinger Bécs Penzing elővárosában polgári családban született 1913. április 18-án, itt végezte iskoláit, majd a neves Bécsi Egyetemen tanult és szerezte meg a „Magister Pharmaciae” képesítést. Ezt követően botanikai tanulmányokat folytatott, s 1939-ben megszerezte a „Dr Phil” diplomát. Az egyetem Pharmacognosiai Intézetében dolgozott a hazánkban is jól ismert *Wasicky* professzor mellett. Alig megkezdett munkájában a háborús események akadályozták: mint gyógyszerészt behívták katonai szolgálatra. Itt a szolgálati beosztása mellett, egyidejűleg érdeklődéssel foglalkozott az élelmiszerkémiaiával, s ennek eredményeként a Münchener Egyetemen 1943-ban élelmiszerkémiai képesítést is szerzett.

Katonai szolgálata alatt ismerkedett meg közelebbről katonai előljárójával *dr. Fritz Ferchl*-l a neves gyógyszerésztörténésszel. Az ő hatására kezdett el foglalkozni a gyógyszerészet történetének kutatásával és annak módszereivel. A sokirányú érdeklődési területei közül végül ez határozta meg további kutató és oktató munkáját, mely azután végigkísérte életét.

A háború befejezése után először alkalmazottként gyógyszerértári gyógyszerészként dolgozott Welsben és Salzburgban, majd visszatérve Bécsbe 1951-től a Firma Bender und Co. gyógyárunagykereskedésnél vállalt igazgatói állást.

Már 1950-ben felvetette és kezdeményezte *Ottó Zekert* professzornál az Osztrák Gyógyszerésztörténeti Társaság alapítását, ami ugyanazon év decemberében meg is valósult. Az alapító közgyűlés elnöknek *Ottó Zekert* professzort választotta, a társasági ügyviteli munkát és a konferenciák szervezését nagyrészt *Ganzinger* végezte, s ezzel végleg elkötelezte magát a gyógyszerésztörténet tudományterülettel.

Ganzinger professzor kutatási és publikációs tevékenysége 152 tudományos közleményt és mintegy félszáz tudományos előadást foglal magában. Legjelentősebb témái: az osztrák gyógyszerkönyvek története, A gyógyszerészképzés története, A gyógyszerészdoktori fokozat fejlődéstörténete, Gyógyszerészi biográfiák stb. A felsorolt témák nemcsak az osztrák vonatkozásokat érintik, hanem az Osztrák-Magyar Monarchia összes tartományának egyetemeit és gyógyszerészeit is.

Ganzinger 1965-ben mint utód, átvette *Ottó Zekert* professzortól a Bécsi Egyetemen a Gyógyszerésztörténet tanterem tantermi oktatását. 1973-ban egyetemi docensnek habilitált, és 1983-ban megkapta a „rendkívüli egyetemi tanár” címet.

Nemzetközi vonatkozásban tagja volt a „Nemzetközi Gyógyszerésztörténeti Társaság”-nak (IGGP), ahol az Osztrák Csoport elnöke, majd 1965–1967 között a nemzetközi szervezet egyik alelnöke és az elnökség tagja. Tagja volt a „Nemzetközi Gyógyszerésztörténeti Akadémiá”-nak is, melynek ülésein rendszeresen és aktívan résztvett. A „Salzburgi Paracelsus Társaság” tagja, majd később alelnöke lett.

Tevékenységét több elismerés követte: 1963-ban kitüntették a Schelenz éremmel (IGGP), 1986-ban a Georg Ur-dang éremmel (American Inst. for Hist. of Pharmacy), kitüntették továbbá a „Fritz Ferchl”-, a „Giulio Conci” emlékéremmel (Acad. Ital. di Storia d. Pharm.), „Winkler emlékérem”-mel stb.

Hazánkban 1971-ben előadással vett részt a Győrben megrendezett Orvos és Gyógyszerésztörténeti Konferencián, és Budapesten az 1981. évi Nemzetközi Gyógyszerésztörténeti Kongresszuson. A Magyar Orvostörténeti Társaság 1980. május 30-án tartott tudományos ülésén a Társaság tiszteletbeli tagjává fogadta és az erről szóló oklevéllel tüntette ki. Az erre az alkalomra készült előadásának címe is jól tükrözi kutatásainak témáját: „Medizin – Pharmazie und Naturwissenschaft unter Maria Theresia und Josef II.”.

A magyar gyógyszerész- és orvostörténészek hálával és tisztelettel emlékeznek *dr. Kurt Ganzinger* professzorra, aki kiváló kutató, tudós és nagyszerű kolléga, ember volt. Tanításait követjük, emlékét megőrizzük.

K. Zalai: *Kurt Ganzinger, 1913–1994*